

Đại Dương - Đoạn tuyệt với Facebook để vun xới tình người

28/10/2021

Facebook do Mark Zuckerberg sáng lập năm 2004 khi đang theo học năm thứ hai Đại học Harvard.

Zuckerberg ra mắt Công ty Facebook năm 2012 ở vai trò Chủ tịch kiêm Giám đốc Điều hành và trở thành tỉ phú trẻ tuổi nhất thế giới được nằm trong danh sách 100 nhân vật có ảnh hưởng nhất toàn cầu. Facebook hiện có 2.7 tỷ người tham gia. The Forbes xếp Mark Zuckerberg hạng 5 trong топ 10 tỉ phú hàng đầu với tổng số tài sản lên tới 97 tỷ USD.

Kể từ 25/10/2021 đã có 17 tờ báo và cơ quan truyền thông quốc tế cáo buộc Mark Zuckerberg đã đích thân ký cam kết với chính phủ Việt Nam để hạn chế những bài viết được gọi là “chống nhà nước”.

Mạng lưới xã hội Facebook lan rộng không phân biệt thể chế chính trị trên thế giới đã ảnh hưởng thế nào tới cộng đồng nhân loại: Lợi hoặc Hại?

Lợi: Loài người kết hợp với nhau một cách nhanh chóng bất chấp thời gian, không gian về những ý tưởng tương đồng hoặc đối lập. Con người có điều kiện hiểu biết thêm về không gian, hệ thống chính trị, nếp sống, tâm tư, tình cảm, khát vọng của nhiều sắc dân khác nhau trên quả Địa Cầu. Sự hiểu biết rộng rãi có thể dẫn tới thông cảm về những suy tư khác biệt nhau. Hy vọng tình trạng xung đột, chiến tranh sẽ từ từ biến mất như mặt trời mọc ở đằng Đông, lặn đằng Tây.

Hại: Vì muốn chứng tỏ khả năng bén nhạy đối với bất cứ vấn đề nào mà có người đã vội vã đưa ra các phản ứng chưa được nghiền ngẫm thấu đáo. Không có thì giờ để hiểu rõ sự việc đã diễn ra khiến cho người ta đi tới kết luận vội đoán. Một bản “tin giả” loan truyền có thể triệu triệu người bị hoặc nhận được và hăng say chuyển tiếp làm xảy ra tình trạng “lộng giả thành chân”. Chống đối, sỉ nhục, đe dọa, bịa đặt, nói xấu, vẽ rắn thêm chân, khiến cho xã hội mất niềm tin lẫn nhau, hận thù từ trong gia đình lan tới hàng xóm láng giềng và ngập tràn xã hội. Nhìn đâu cũng thấy kẻ thù rồi tìm cách phục hận. Con người đã và đang đắp mô hoặc đào rãnh cản trở tình nhân loại, nghĩa đồng bào.

Thành công của Mark Zuckerberg

Chỉ một trong vòng 9 năm, Zuckerberg từ bàn tay trắng đã xây dựng nên một Đế chế Truyền thông khổng lồ và bao trùm thiên hạ chưa từng thấy trong dòng lịch sử nhân loại.

Thứ nhất, Zuckerberg khai thác tâm lý ích kỷ, ti tiện bị giấu kín hoặc che đậy kỹ lưỡng của loài người mà vùng lên đàn áp bất cứ ai không đứng cùng chiến tuyến. Hàng rào lịch thiệp trong giao dịch nhân loại bị Facebook giẫm nát.

Thứ hai, bộ phận thuật toán của Facebook đã tạo ra hai nữ nhân vật cực hữu: Carol ủng hộ trang web “Donald Trump là Chúa Giê-su”, và cực tả Karen xuất hiện trên các trang “chống Trump”. Hai người phụ nữ này không có thật được Facebook tạo ra để làm trầm trọng thêm tình trạng chia rẽ chính trị ở Hoa Kỳ bằng cách đề xướng nội dung đầy rẫy tin tức sai lệch và chủ nghĩa cực đoan.

Từ Hoa Kỳ, làn sóng này lan khắp toàn cầu khiến cho loài người kết bè, kéo cánh để “choảng nhau” trong tinh thần một mất một còn với bất cứ sự kiện nào, lời nói nào. Yêu thương, bao dung do các tôn giáo rao giảng hoặc từ truyền thống dân tộc, thói quen gia đình bị Facebook tước đoạt mà ném vào sọt rác. Loài người còn gì ngoài con tim héo chứa đầy hận thù. Cha mẹ, ông bà con cháu, anh em, họ hàng, bạn bè, láng giềng, đã trở thành kẻ thù bất cộng đái thiên vì những nguồn tin bịa đặt hoặc bóp méo.

Thứ ba, Facebook khai thác tâm lý “mặc cảm thấp kém trong cuộc sống” của nhân loại để tiến vào lĩnh vực phê phán, chỉ trích, lên giọng dạy đời, kể cả những lĩnh vực mà mình mù tịt. Khi bị phản bác, họ càng tìm cách biện minh rồi lấy đà leo thang chỉ trích bất tận. Trường hợp cuộc bầu cử Tổng thống Mỹ năm 2020 cho thấy 2.9 triệu người dùng Facebook cứ như đang rơi vào cơn lốc bị cuốn đi không còn biết phương hướng. Họ như một đoàn người mù sờ voi nên cãi nhau như mổ bò làm cho con tim khô héo triền miên.

Thứ tư: Facebook thường nhượng bộ các quốc gia độc tài tuyệt đối như Trung Cộng và Việt Nam vì lợi nhuận đã bị Frances Haugen từng làm việc trong tổ chức này tố cáo khi ra điều trần trước Quốc Hội khoảng 20 phút. Facebook thừa nhận từ tháng giêng đến tháng 6/2020, đã ngăn tiếp cận 834 nội dung chống Đảng Cộng sản để đáp ứng Nghị định số 72/2013/NĐ-CP của Hà Nội.

Hãng tin AFP dẫn nguồn tin từ The Washington Post nói rằng đích thân Zuckerberg đồng ý giúp Việt Nam loại bớt các nguồn tin phê phán Nhà nước vì không muốn bị mất thị trường có khoảng 60-70 triệu người sử dụng. Facebook từ chối trả lời AFP.

Trong bài “The story of Carol and Karen: Two experimental Facebook accounts show how the company helped divide America” trên Nhật báo USA TODAY hôm 23/10/2021 đã viết “Tại Mỹ, Facebook bị cáo buộc gây ảnh hưởng tâm lý, bao gồm cả việc ảnh hưởng của nó với các cảm giác tiêu cực đối với các vấn đề xã hội, hội chứng nghiện mạng xã hội đang là một vấn đề nan giải đối với giới trẻ tại quốc gia này.[86] Vấn đề này cũng xảy ra rất nhiều nơi trên thế giới.

Thứ năm, Ấn Độ có 1.3 tỷ dân với 22 ngôn ngữ chính thức đã được Facebook coi như thị trường tăng trưởng chính và nơi thử nghiệm các sáng kiến mới của Facebook. Phát ngôn của Facebook cho biết: “Chúng tôi đã đầu tư đáng kể vào công nghệ để tìm lời nói căm thù bằng nhiều ngôn ngữ khác nhau, bao gồm cả tiếng Hindi và tiếng Bengali. Ấn Độ bị hệ thống tin giả của Facebook tạo ra môi trường hận thù và bạo lực như chặt đầu, đánh bom, bắt cóc gia tăng. Tội ác và tệ trạng xã hội gia tăng nhanh chóng trong vài năm qua cùng từ nguyên nhân “tin giả” do các mạng xã hội phát tán.

Phu nhân của Zuckerberg, Priscilla Chan biện minh cho chồng

Trả lời phỏng vấn của Ký giả Kirsty Lang đăng trên Sunday Times ngày 24/10/2021, Priscilla kể thuộc gia đình Việt gốc Hoa sống ở Sài Gòn đã vượt biển tìm tự do sau 30/04/1975, mở tiệm phở ở Boston. Bà sinh ra tại Massachussetts vào năm 1985, con gái một gia đình di dân Hoa – Việt lớn lên đã gặp cảnh kỳ thị (racism), và tuân theo nguyên tắc sống “Gặp khó khăn thì hãy cúi đầu, nỗ lực hơn”. Mark Zuckerberg gốc Do Thái thuộc gia đình trung lưu ở New York. Họ gặp nhau tại Đại học Harvard, kết hôn năm 2012 và hiện có hai con gái, August và Maxima.

Priscilla Chan đã kể khá nhiều về cuộc hôn nhân của hai người, về lối sống được giáo dục từ nhỏ, và cuộc sống gia đình hiện nay. Rồi cho biết đã “kéo chồng trở lại thực tại” qua công tác từ thiện nên đã lập ra “Quỹ CZI – Chan Zuckerberg Initiative” như kim chỉ nam cho định hướng luân lý của chồng.

Khi sinh con gái đầu lòng vào năm 2015, vợ chồng tỷ phú này cam kết sẽ hiến tặng 99% tài sản bắt đầu bằng việc mỗi năm sẽ hiến tặng 1 tỷ USD cho công tác từ thiện.

Nhưng, tác giả Kirsty Lang đặt câu hỏi liệu nó bù đắp được bao nhiêu cho những điều tai hại mà Facebook bị cáo buộc đã gây ra?

Nhà báo Lang hỏi người nhận giải Nobel Hoà Bình năm 2021, Maria Resa nói Facebook “là mối đe dọa cho nền dân chủ”.

Sai Lầm của loài người

Nhân loại hy vọng nhiều nguồn tin khác nhau có thể giúp mọi người hiểu rõ bối cảnh của sự kiện mà đưa ra nhận định hoặc hành động đúng đắn, chính xác. Nguồn tin giả sẽ làm cho các quyết định lạc hướng dẫn tới sai lầm khó cứu chữa.

Tin giả do Facebook loan truyền như một dây dẫn hoả làm cho đám cháy càng lúc càng lan rộng.

Chúng ta cần nhiều nguồn tin khác nhau, nhưng, phải chính xác mới có thể đối phó kịp thời. Tin giả là quả bom đã rút chốt sẽ nổ bất cứ lúc nào và cũng chẳng có ai ngăn được.

Trò chơi games điện tử đã dẫn nhiều người sống trong ảo mộng. Trẻ em, thiếu niên dối cha, dối mẹ để thả hồn với trò chơi điện tử mà quên nhiệm vụ trau dồi kiến thức cần thiết cho xã hội mai sau và tương lai bản thân. Người đi làm xao lãng công việc nên mất năng suất và có thể bị sa thải. Tất cả những người hữu ích cho xã hội, cho nhân quần đều làm việc chăm chỉ và tận tụy. Giải trí đối với họ cần thiết, nhưng, không phải là mục tiêu của cuộc sống.

Nhân loại cần thuốc để chữa căn bệnh “đầu độc tư tưởng”.

Trị tin giả cần lý trí, dũng cảm mới có thể thoát khỏi một căn bệnh vô hình mà rất nguy hiểm trong cuộc sống.

Hãy tạo môi trường thương yêu, đùm bọc lẫn nhau bất chấp màu da, sắc tộc, giàu sang, nghèo khó mới dẫn tới tình thương không bờ bến trong nền hoà bình vĩnh cửu của nhân loại.

Đại-Dương

Tài liệu tham khảo:

The story of Carol and Karen: Two experimental Facebook accounts show how the company helped divide America (USA Today)

Bombs, beheadings and masses of fake news: 21 days on Facebook in India (SCMP)

Time to stop Facebook, Google takeovers (Asia Times)

How Facebook neglected the rest of the world, fueling hate speech and violence in India (TWP)

Misinformation Free-For-All And A ‘Tepid’ Response To Capitol Riots: Here’s What The ‘Facebook Papers’ Allege So Far (Forbes)

Priscilla Chan: Mark Zuckerberg’s moral compass (Sunday Times)

[Báo Thế Giới Mới](#)